

DŮSLEDNĚ UPLATNIT ZÁSADY SOCIALISTICKÉ PEDAGOGIKY VE ŠKOLSKÉ PRÁCI

**Projev na Celostátním sjezdu učitelů
27. prosince 1971**

Soudružky a soudruzí!

Dovolte mi, abych jménem ústředního výboru strany a vlády republiky především vřele pozdravil všechny účastníky tohoto sjezdu a všechny školské pracovníky v naší zemi, kteří na školské frontě obětavě bojují za výchovu generace našich nástupců v komunistickém duchu, berouce hluboce za svou školskou politiku naší strany, a abych jim vyslovil vřelý dík.

Naši školští pracovníci, kteří jsou straně oddanými revolučními bojovníky v každé etapě revoluce od období demokratické revoluce po osvobození až po současnost, výborně prosazovali směrnice strany o školství a na poli výchovy mladé generace vykonali obrovské dílo. Naše strana vysoce oceňuje obrovské dílo a skvělé činy, které školští pracovníci v minulém období vykonali ve slavném a záslužném boji za výchovu zálohy revoluce.

Chci k vám dnes, soudružky a soudruzí, promluvit o tom, jak dopracovat socialistickou pedagogiku a ještě důsledněji uplatňovat její zásady ve školské práci. Nejdůležitějším úkolem, před nímž dnes stojí školství, je spolehlivě vychovávat dorůstající mladou generaci v pokračovatele revoluce, ve spolehlivou zálohu budování komunismu.

Náš lid pod moudrým vedením strany v strastiplném boji ustavil v naší zemi pokrokové socialistické zřízení a dosáhl skvělých vítězství při budování socialismu. Avšak velká věc naší revoluce dosud není u konce. Před námi stojí revoluční úkol

sjednotit vlast, vybudovat socialismus a komunismus v naší zemi a úplně rozdrtit imperialismus na zeměkouli.

Jestliže tento slavný a přece těžký revoluční úkol chceme splnit, musíme pokračovat v revoluci a z nové generace, která vystřídá dosavadní generaci revoluce, spolehlivě vychovávat komunistické revolucionáře.

Abychom z naší mladé generace mohli vychovat spolehlivé pokračovatele naší revoluce, musíme je od útlého věku vychovávat a učit v komunistickém duchu. Skutečnost, že bylo ustaveno socialistické zřízení, v žádném případě ještě neznamená, že se lidé sami od sebe stávají komunisty. Teprve, když mladá generace bude od předškolního a školního věku vychovávána a učena v revolučním, komunistickém duchu, budou se z ní moci stát, až vyroste, zanícení revolucionáři, opravdoví komunisté.

Základním posláním školství v každé společnosti je taková výchova lidí, aby tito lidé oddaně sloužili existujícímu společenskému zřízení.

Školství ve feudální společnosti učilo lidi dodržovat feudální pořádek a tak sloužilo ochraně feudálního zřízení. Školství v buržoazní společnosti slouží pěstování individualismu a egoismu u lidí a tomu, aby se lidé poslušně podrobovali vykořisťování a útlaku kapitalistů.

Cíl školství v socialistické společnosti se od základů liší od jeho cíle ve vykořisťovatelské společnosti. Školství v socialistické společnosti musí sloužit tomu, aby vyrůstající mladé generaci dávalo komunistické smýšlení, aby ji učilo znalostem, potřebným k budování socialismu a komunismu a vychovávalo ji k tomu, aby obětavě bojovala proti vykořisťovatelskému řádu, za obranu socialistického zřízení a za vybudování komunistické společnosti, v níž nebude třídních rozdílů a v níž všichni lidé budou žít šťastně. Proto školství v socialistické společnosti musí spočívat na nové pedagogické teorii a metodě, od základu se lišící od teorie a metody školství ve společnostech minulosti, a také obsah školství musí být zcela nový. Školství socialistické společnosti musí být revolučním, komunistickým školstvím, jasně rozeznávajícím hranici mezi dělnickou třídou a buržoazií, mezi komunismem a kapitalismem.

Jestliže socialistický stát nevychovává děti a mládež v revolučním, komunistickém duchu, nýbrž poskytuje mládeži výchovnou všehochuť, která není ani socialistická, ani kapitalistická, nemůže z mladé generace vychovat pokračovatele revoluce a budovatele komunismu. Člověk, kterému se dostalo všehochuti ve výchově, se může stát zase jen člověkem, který nebude nijak vyhraněný. Lidé, kterým se nedostane výchovy a výuky v komunistickém duchu, nebudou moci vystřídat generaci revolucionářů a nebudou moci budovat komunistickou společnost, jež je ideálem lidstva.

Čím si máme vysvětlit skutečnost, že se nyní v některých socialistických zemích vyskytují takové či onaké negativní jevy a že tam výstavba socialismu a komunismu nepostupuje úspěšně kupředu? Má to zajisté různé příčiny, avšak lze mít za to, že jednou z nejdůležitějších je to, že mladé generaci se nedostává výchovy a výuky v komunistickém duchu. Nemůže být nejmenší pochyby o tom, že jestliže se mladé generaci nedostane komunistické výuky, takže pak nerada pracuje a ráda lenoší, že si dokonce neumí vážít socialistického zřízení, vybojovaného krví revolucionářů předcházejících generací, a nechce provádět revoluci, pak v takové zemi nemůže dojít k návaznosti generací revolucionářů a budování socialismu a komunismu nebude moci úspěšně postupovat vpřed.

Není správné, jestliže se někdo domnívá, že k socialistické výuce stačí, aby se studenti na vysokých a ostatních školách seznamovali s klasickými díly marxismu-leninismu jako je „Kapitál“ a další díla a s takovými obecnými principy marxismu-leninismu jako je politická ekonomie, dialektický materialismus a historický materialismus. Když se na školách studentům navíc předkládá směsice socialistických, feudálních a buržoazních prvků, je z toho právě ona výchovná všehochuť.

Mezi literárními a uměleckými díly někdejší feudální či buržoazní společnosti se ovšem tu a tam vyskytují díla pokroková. Avšak zařazovat takováto díla jen tak beze všeho žákům do učebnic jako „klasická díla“ nebo je jen tak předkládat k četbě nedospělým žákům, u nichž ještě plně nezakotvil revoluční světový názor, není možné.

Např. taková díla jako je Puškinův Evžen Oněgin nebo naše Vyprávění o dívce Čchunhjang lze považovat za díla, která ve své době byla pokroková. Avšak obě tato díla mají svou dobovou a třídní omezenost, a proto nemohou přispívat k výchově a výuce dětí a mládeže naší doby v komunistickém duchu.

Námětem Evžena Oněgina je příběh mladíků šlechtických rodin, kteří při milostných vztazích byli zachvázeni žárlivostí a mezi nimiž proto došlo k souboji s pistolemi. Jestliže toto dílo má pokrokovou stránku, pak je to podle našeho názoru jistá kritika šlechty. Máme-li mluvit o Vyprávění o dívce Čchunhjang, bylo ve své době ovšem pokrokové, pokud kritizovalo stavovskou nerovnost mezi příslušníky šlechty a prostého lidu ve feudální společnosti a pokud ukazovalo, že mladí lidé se mohou milovat a žít spolu bez ohledu na majetkové a stavovské rozdíly. Avšak v tomto díle hrdinou, který se staví proti stavovské diskriminaci, prováděné šlechtou, není nikdo jiný než syn šlechtice a duchovní svět lidí v tomto díle vyličený je duchovnímu světu mladých lidí naší doby až příliš vzdálen.

Rozhodně nemůžeme očekávat, že když mladí lidé naší doby budou číst Evžena Oněgina nebo Vyprávění o dívce Čchunhjang a podobná díla ze starých časů, budou z nich čerpat chuť k revolučnímu boji a k výrobě. Naopak líčení přepychového a rozmařilého života feudální šlechty a buržoazie, obsažené v těchto dílech, může mít na děti a mládež škodlivý vliv tím, že jim naočkuje feudální a buržoazní myšlení a styl života. Skutečnost, že mezi dětmi a mládeží v některých socialistických zemích se dnes začíná uplatňovat životní styl, vyznačující se rozmařilostí a lhostejností, že se mezi ní probouzí touha po buržoazním zřízení a buržoazním způsobu života, rozhodně není náhodná.

Z reality jiných zemí a ze zkušeností naší země jsme si vzali hluboké poučení, že když dětem a mládeži se nedostane komunistické výchovy a výuky, nýbrž výchovné všehochuti, stane se z nové generace generace nevyhraněných lidí a později se i celá společnost stane nevyhraněnou společností. Proto naše strana vytyčila směrnicí o tom, že je třeba odvážně se zbavit starých pedagogických teorií a metod, náležejících minulosti, a vytvořit novou socialistickou pedagogiku, odpovídající potřebám budo-

vání komunismu. Naše strana již jasně vyložila základní princip socialistické pedagogiky a intenzivně usiluje o to, aby byl důsledně uplatněn ve školské práci.

Základním principem socialistické pedagogiky je výchova dětí a mládeže a výuka v komunistickém duchu tak, aby tato mládež byla revolucionizována a připodobněna dělnické třídě.

Revolucionizace lidí a jejich připodobňování dělnické třídě je zákonitým požadavkem budování socialismu a komunismu. Jestliže chceme vybudovat socialistickou a komunistickou společnost, musíme spolu s dobýváním materiální pevnosti cestou rozvíjení výrobních sil, dobývat i pevnost ideologickou cestou revolucionizace všech příslušníků společnosti a jejich připodobňování dělnické třídě.

Když Marx a Engels vypracovávali teorii budování komunismu, kladli velký důraz na ekonomickou stránku jeho budování, ale o ideologické stránce se příliš nezmiňovali. Marx a Engels předpokládali, že když dělnická třída poté, co se chopí moci, odejme továrny, železnice, půdu a další výrobní prostředky kapitalistům a učiní je vlastnictvím státu a když poněkud dále rozvine výrobní síly, nastane komunistická společnost, v níž všichni lidé budou pracovat podle svých schopností a dostávat podle svých potřeb.

Avšak při studiu Marxovy a Engelsovy teorie budování komunismu musíme bezpodmínečně brát v úvahu některé věci. Je to skutečnost, že teorii komunismu vypracovávali, aniž sami měli možnost komunismus přímo budovat, a skutečnost, že žili v období předmonopolistického kapitalismu a působili v zemích s rozvinutým kapitalismem, takže problém budování komunismu studovali, berouce v úvahu podmínky takovýchto zemí. Vzhledem k tomu se Marx a Engels domnívali, že k proletářské revoluci dojde v hlavních kapitalistických zemích téměř současně a v souvislé návaznosti, takže světová revoluce poměrně brzy zvítězí, a domnívali se též, že jakmile se dělnická třída třeba jen v jedné zemi chopí moci a zestátní výrobní prostředky, nebude vybudování materiálně technické základny komunismu musit ani příliš dlouho trvat. Proto měli za to, že přechodné období od kapitalismu ke komunismu bude krátké. Proto v dostatečné míře nemohli před-

pokládat, že pozůstatky starého myšlení, přežívající v hlavách lidí, a buržoazní ideologie, pronikající zvnější, se stane velkou překážkou při budování komunismu a že při budování komunismu bude možno narazit na různé obtíže.

Lenin se na přechodné období od kapitalismu ke komunismu nedíval jako na období tak krátké jako Marx a Engels, nýbrž jako na období poměrně dlouhé, protože prováděl revoluci v Rusku, které co do vývoje kapitalismu zaostávalo, a protože měl sám možnost budování socialismu přímo řídit. Avšak o tom, že v přechodném období od kapitalismu ke komunismu bude stát diktatury proletariátu musit důsledně provést ideologickou revoluci, se ani Lenin konkrétně nezmínil.

Svůj názor na budování komunismu Lenin zformuloval v tezi „komunismus = sovětská moc + elektrifikace celé země“. Slovo elektrifikace v této Leninově tezi bude třeba chápat ve smyslu nutnosti provést technickou revoluci, aby veškeré výrobní procesy byly automatizovány a aby byla pevně vybudována materiální základna státu. Slova sovětská moc pak znamenají diktaturu proletariátu. Jestliže tento výraz dále rozvineme, můžeme jej ovšem vykládat tak, že stát dělnické třídy musí vést třídní boj a provádět ideologickou revoluci. Lenin však jasně nevyjádřil myšlenku, že pro vybudování socialismu a komunismu je bezpodmínečně nutné cestou ideologické revoluce lidí revolucionizovat, připodobnit je dělnické třídě a spolu s materiální pevností dobýt pevnost ideologickou.

Nelze říci, že komunismus bude dobudován už tím, když dělnická třída bude mít v rukou moc a bude provedena elektrifikace země. V současné době je elektřina v naší zemi zavedena do každé obce, v každé rolnické domácnosti svítí žárovky a elektřiny se v široké míře používá i v zemědělské výrobě, takže elektrifikace země u nás dosáhla velmi vysoké úrovně. Také Sovětský svaz provedl elektrifikaci země měrou, jež není s Leninovým plánem elektrifikace srovnatelná. Avšak do uskutečnění komunistické zásady, aby lidé pracovali podle svých schopností, jsouce odměňováni podle svých potřeb, je ještě daleko. I když výroba byla v maximální míře automatizována a byla by tu možnost v dostatečném množství vyrábět materiální hodnoty,

nebylo by možno přesto říci, že komunismus tím byl vybudován.

Jestliže má princip komunistického rozdělování být uskutečněn, je bezpodmínečně nutné, aby spolu s rozhojněním materiálního bohatství společnosti lidé byli cestou ideologické revoluce v komunistickém duchu převychováni. Dobrým prováděním hospodářské výstavby a tudíž rozhojněním materiálního bohatství lze lidu ovšem zajistit blahobyť. Jestliže však ideové vědomí lidí nebude přeměněno v komunistickém duchu v důsledku toho, že se bude jednostranně klást důraz jen na budování hospodářství a ideologická revoluce se bude zanedbávat, nebude možno vybudovat komunistickou společnost.

Je sice pravda, že ideové vědomí lidí je ovlivňováno materiálními podmínkami, avšak skutečnost, že se rozvine hospodářství a zvýší se hmotná životní úroveň, ještě neznámá, že ideové vědomí lidí se samo od sebe přetvoří v komunistickém duchu. Pouze tehdy, jestliže je současně energicky prováděna hospodářská výstavba a ideologická revoluce, lze pevně vybudovat materiálně technickou základnu komunismu a přetvořit i ideové vědomí lidí v komunistickém duchu. Jen tak lze úspěšně vybudovat komunistickou společnost.

Přechodné období od kapitalismu ke komunismu se může u zemí s rozvinutým kapitalismem a zemí s méně rozvinutým kapitalismem co do délky lišit. Avšak v podmínkách každé země musí socialistický stát v tomto přechodném období bezpodmínečně splnit úkol revolucionizace lidí a jejich připodobnění dělnické třídě.

Pouze když boj za revolucionizaci lidí a jejich připodobnění dělnické třídě se bude dobře provádět, bude možno vymýtit jed buržoazních ideologií, přežívajících v jejich hlavách, a znemožnit obnovení kapitalismu. Tím spíše za podmínek, kdy ve světě nadále existuje imperialismus a kdy trvá ideové a kulturní pronikání imperialistů, jehož účelem je rozložit socialistické země zevnitř, musí strana a stát dělnické třídy energicky provádět ideologickou výchovu pracujících, jinak vymoženosti socialismu nemůže spolehlivě uhájit.

Jen při dobrém provádění ideologické výchovy pracujících lze dobře provádět i hospodářskou výstavbu. Socialistické hospo-

dářství se může nepřetržitě rozvíjet jen díky uvědomělému a intenzivnímu boji pracujících, osvobozených od vykořisťování a útlaku, kteří se stali pány své země. Proto zvyšování revolučního elánu pracujících cestou zintenzivňování jejich ideologické výchovy je rozhodujícím prvkem, podmiňujícím mocný postup budování socialistického hospodářství.

Jestliže za podmínek, kdy v hlavách lidí přežívají pozůstatky buržoazní ideologie, socialistický stát nezintenzivňuje ideologickou výchovu pracujících, mohou se z nich stát individualisté a sobci, kteří nechtějí pracovat, rádi se živí na cizí účet a touží jen po penězích a osobním pohodlí. Za takového stavu nelze postupovat rychlým tempem v hospodářské výstavbě, jejímž cílem je vybudování materiálně technické základny komunismu, ba může dojít dokonce i k zničení výsledků, jichž bylo při budování socialismu a komunismu již dosaženo.

V současné době někteří lidé hlásají teorii, že jestliže socialistické hospodářství dosáhne jisté vývojové etapy, začíná tempo jeho růstu postupně klesat. To není nic jiného než sofistika, jejímž smyslem je teoreticky ospravedlnit skutečnost, že hospodářská výstavba ztratila vysoké tempo a hospodářství přešlapuje na místě v důsledku toho, že pracující nebyli vychováni v revolučním duchu, a proto ztratili revoluční aktivitu, lenoší a dobře nepracují.

Naše zkušenosti jasně ukazují, že když se zintenzivňuje ideologická revoluce mezi pracujícími a podněcuje se tak jejich kolektivní hrdinství a iniciativa, lze v socialistické společnosti hospodářství nepřetržitě rozvíjet vysokým tempem. V uplynulých několika letech jsme u nás měli pro trvající sucha velmi napjatou energetickou situaci a s velkými obtížemi jsme udržovali normální chod průmyslové výroby, neboť koksovatelné uhlí z jiných zemí nám nebylo řádně dodáváno. Kromě toho jsme měli nedostatek pracovních sil a navíc za podmínek, kdy vlivem incidentu s lodí Pueblo a dalších soustavných provokací amerických imperialistů se v naší zemi vytvořila napjatá situace, hrozící opětným propuknutím války, jsme mnoho sil musili věnovat posilování naší obranyschopnosti. Vznikala nám tedy řada obtížných a komplikovaných problémů, avšak díky tomu, že naše strana

zintenzivnila politickou práci mezi pracujícími a podnítila jejich revoluční elán, všechny obtíže, na něž jsme při hospodářské výstavbě narazili, jsme úspěšně zvládli a každoročně jsme rozvíjeli hospodářství vysokým tempem.

Na základě historických zkušeností ze socialistické revoluce a socialistické výstavby jsme došli k závěru, že jestliže chceme vybudovat komunistickou společnost, nesmíme provádět pouze hospodářskou výstavbu, nýbrž bezpodmínečně musíme současně provádět boj za výstavbu hospodářství i za revolucionizaci lidí, jinými slovy boj za dobytí jak materiální, tak i ideologické pevnosti.

Vzhledem k tomu, že revolucionizace lidí a jejich připodobňování dělnické třídě cestou zintenzivňování ideologické revoluce je nezbytným požadavkem budování komunismu, musíme ve výchovné práci školy revolucionizaci žactva a studentstva a jejich připodobňování dělnické třídě přirozeně klást na první místo a právě toto musí být základní zásadou socialistické pedagogiky.

Dnes stojíme před úkolem dobudovat socialistickou pedagogiku, spočívající na této své základní zásadě. To není úkol, který by bylo možno splnit silami jen několika jednotlivců, ale je třeba jej řešit po částech tak, že všichni pracovníci ve školství za tímto účelem kolektivně spojí svůj um.

Dokonalou teorii socialistické pedagogiky zatím ještě nikdo nevypracoval. Žádná země také dosud nevypracovala vzor socialistické pedagogiky, který bychom si mohli vzít za příklad. V žádném případě nemůžeme k nám znovu uvádět pedagogiku výchovné všehochuti, která nerozlišuje jasně hranice mezi socialismem a kapitalismem. Tím spíše si nesmíme brát příklad z něčeho, co tvoří součást zastaralých teorií a metod feudální či buržoazní pedagogiky. Protože pedagogika vykořisťovatelské společnosti byla vypracována za účelem obrany vykořisťovatelského řádu, není v ní ničeho, co bychom z ní měli přejímat, a je třeba ji od základu popřít a vytvořit novou socialistickou pedagogiku.

Socialistickou pedagogiku musíme dobudovat originálním

způsobem pouze na základě zásad marxismu-leninismu a zkušeností z revoluce a výstavby v naší zemi.

Ve své práci *Základy komunismu* Engels napsal, že opatřením, které dělnická třída musí provést ve školství po uchopení státní moci, by mělo být zorganizování výchovy všech dětí od věku, kdy už nejsou odkázány na svou matku, ve státních zařízeních na státní útraty, a rovněž spojení školní výchovy s prací v továrně. Podobně, jako jsme rozvinuli Leninovu tezi o tom, že sovětská moc plus elektrifikace celé země rovná se komunismus, a dále tak vybudovali teorii budování komunismu, musíme správně pochopit myšlenku, obsaženou v této Engelsově tezi, rozvíjet ji a dále tak budovat socialistickou pedagogiku.

Jestliže vykládáme Engelsovu tezi o výchově mladé generace, můžeme mít za to, že jejím obsahem je myšlenka, že děti je třeba ve státních zařízeních vychovávat kolektivně proto, aby vyrůstající mladá generace nebyla ovlivňována starým myšlením svých rodičů, a že spojováním výchovy s prací ve výrobě je třeba mladé generaci dát vědomosti, které jí budou při budování komunismu platné. Tato Engelsova teze však neobsahuje odpověď na otázku v jakých předmětech a v jakých idejích je třeba děti ve státních zařízeních a na státní útraty vychovávat.

Jestliže příslušníky vyrůstající mladé generace chceme revolucionizovat a připodobňovat dělnické třídě, abychom z nich vychovali rozhodné revolucionáře a opravdové komunisty, musíme vedle výchovy ve státních zařízeních bezpodmínečně mít i pedagogickou teorii a metodu, umožňující vychovávat v komunistickém duchu. I kdybychom na státní útraty vybudovali sebevíce jeslí, školek a škol a zavedli v nich povinnou docházku, jestliže dětem nedáme správnou ideovou výchovu, nebudeme je moci revolucionizovat a připodobňovat dělnické třídě a účelu výchovy silami státu nebude dosaženo.

V současné době u nás platí devítiletá povinná technická vzdělání a brzy bude zavedena desetiletá povinná školní docházka. Až bude desetiletá povinná školní docházka všeobecně zavedena, dostane se všem dětem po pobytu v jeslích a dvouletém životě ve školce základního a středoškolského vzdělání po dobu desetileté povinné školní docházky. Až tomu tak bude,

budou všechny naše děti po dobu dvanácti let, počítáme-li jen od příchodu do školky, procházet kolektivním životem ve státních výchovných zařízeních. Jestliže školské instituce po tuto dobu budou dobře provádět komunistickou ideovou a kulturní výchovu žactva, pak budou schopny mladé generaci vštípit ne-li úplně vybudovaný komunistický světový názor, tedy aspoň jeho základní kostru. Jestliže po vychození střední školy budou mladí lidé ještě po dobu 5—6 let soustavně vychovávaní a zocelováni v rámci organizačního života Socialistického svazu pracujících mládeže na vysoké škole, v lidové armádě nebo v továrně, mohou z nich být lidé, u nichž plně zakotví revoluční světový názor. Jestliže budeme takto postupovat, proběhne revolucionizace celé společnosti a její připodobňování dělnické třídě úspěšně.

V současné době v naší zemi máme všechny podmínky, jichž je zapotřebí k tomu, abychom vyrůstající mladou generaci mohli vychovávat v komunistickém duchu. Jde o to, aby pracovníci v oblasti školství v práci školy důsledně uplatňovali principy socialistické pedagogiky, vytyčené naší stranou.

Aby bylo možno uplatňováním principů socialistické pedagogiky vychovávat z příslušníků mladé generace zanícené revolucionáře a opravdové komunisty, je především nutné je vychovávat tak, aby měli víru v komunismus.

Víra v komunismus je jedním z ušlechtilých duchovních rysů komunisty. Komunisté mají ušlechtilou vlastnost, že pevně věří ve vítězství vrcholného ideálu lidstva, komunismu, a bojují za ně, obětující v tomto boji vše, co mají.

Jak všichni víme, je záhuba kapitalismu a vítězství komunismu zákonitostí historického vývoje. Podle situace, v níž se jednotlivé země nacházejí, může budování komunismu trvat někde déle, někde kratšeji, avšak o tom, že všechny země půjdou ke komunismu, nemůže býti pochyb. To neznamená, že by komunismus mohl nastat bez boje, sám od sebe. Aby mohla být uspišena záhuba kapitalismu a rychle vybudován komunismus, je nutné, aby všichni lidé ve vítězství komunismu pevně věřili a obětavě za ně bojovali. V zájmu vítězství komunismu je velmi důležité, aby zejména vyrůstající mladá generace byla vychovávána tak, aby jí byla vlastní víra v komunismus. Pouze bude-li

mladé generaci vlastní pevná víra v komunismus, bude se moci stát pokračovatelkou našeho budování a bude moci komunismus budovat, i když my tento úkol nedokončíme.

Komunismus, ke kterému my směřujeme, je vědeckým komunismem. Proto víra v komunismus nemá nic společného s vírou v náboženská dogmata, hlásající, že po smrti se člověk může dostat do „nebe“ nebo do „ráje“. Lidé odedávna toužili po společnosti, kde by všichni stejně pracovali a těšili se stejnému blahobytu. Avšak za starých časů lidé na tomto světě viděli jen vykořisťování a útlak, žárlivost a závist, bídu a bol, nevědouce, že tato společenská zla lze odstranit a na této zemi vybudovat společnost, kde by všichni žili šťastným životem. Proto propůjčovali sluch křesťanským a budhistickým dogmatům, tvrdícím, že blaženosti se dočkají teprve po smrti, až se dostanou do „nebe“ nebo do „ráje“.

Avšak takovéto „nebe“ nebo „ráj“ nikde neexistuje. Moderní věda a technika reálně potvrdila, že ani „ráj“, ani „nebe“ neexistuje. V současné době lidé často podnikají lety do vesmíru a byť v kosmických lodích létali sebevíce, takový svět neobjevili. Tvzení, že člověk po smrti se může dostat do „nebe“ nebo do „ráje“ konec konců znamená, že člověk se může dožít blaženosti po své smrti, avšak o jaké blaženosti lze po smrti mluvit?

Jestliže se člověk chce zbavit neštěstí a strádání a těšit se šťastnému životu, musí odstranit vykořisťovatelskou společnost a vybudovat komunistickou společnost, kde všichni budou pracovat podle svých schopností a dostávat podle svých potřeb. Jen tak budou lidé moci uskutečnit na této zemi společnost opravdu šťastnou, po které po celé věky toužili.

Někteří lidé dnes tvrdí, že komunismus se může stát skutečností až za několik set let. To znamená, že by nebylo možné vybudovat komunismus v naší době, že by bylo možné komunismus vybudovat teprve, až všichni lidé naší doby již zemřou. V takovémto myšlení lidí vychovávat nesmíme. Jestliže řekneme, že komunistická společnost se bude moci stát skutečností až po několika stech letech, lidé nebudou mít v komunismus víru a nebudou za jeho vítězství intenzívně bojovat.

Jestliže chceme komunismus v plné míře vybudovat, může

to ovšem trvat i dlouhou dobu. Uskutečnění komunismu však není věcí tak vzdálené budoucnosti. To, jak rychle komunismus bude vybudován, v plné míře záleží na tom, jak o to budeme bojovat. Jestliže všichni lidé spojí své síly a bude bojovat dobře, lze komunistickou společnost vybudovat brzy.

To, že komunistickou společnost lze vybudovat brzy, ještě neznamená, že ji můžeme vybudovat jedním rázem. Komunistická opatření musíme zavádět postupně, jedno po druhém, podle toho, jak pro to budou vytvářeny podmínky. Jestliže uděláme dnes, co se dá udělat dnes, a zítra, co se dá udělat zítra, a takto budeme komunistická opatření jedno po druhém zavádět, nakonec úplně vybudujeme komunistickou společnost.

Systém bezplatné léčby, který dnes platí v naší zemi, je jedním z komunistických opatření. Naši lidé, kteří v minulosti nemohli pomyslet na to, že by šli do nemocnice, i když onemocněli, dnes díky systému bezplatné léčby jsou všichni ošetřeni v nemocnicích, aniž je to stojí haléf. Vyskytují se ovšem ještě tu a tam nedostatky, kdy pro malý počet lékařů a nedostatečné vybavení léčiv a zdravotnickým zařízením nelze lidem v plné míře zajistit zdravotnickou pomoc. Jestliže však dále rozvineme průmysl, abychom ve velkém vyráběli různá léčiva a zdravotnické přístroje, a jestliže vyškolíme více lékařů, můžeme takovéto nedostatky odstranit a plně umožnit, aby se všestranně projevíly přednosti systému bezplatné léčby. Jestliže budeme taková komunistická opatření zavádět jedno po druhém a upevňovat je, budeme schopni v naší zemi vybudovat komunistickou společnost, kde všichni lidé budou žít šťastným životem.

Proto zároveň s výchovou žáků k tomu, aby měli víru v to, že kapitalismus zahyne a socialismus a komunismus určitě zvítězí, musíme je dobře učit i způsobu, jak po svržení kapitalismu budovat komunismus. Musíme tak zajišťovat, aby naše mladá generace, chovajíc víru v komunismus, za budování socialismu a komunismu intenzívně bojovala.

Dále je třeba žactvo a studentstvo vychovávat a učit tak, aby nenávidělo třídu statkářů a kapitalistů, jakož i vykořisťovatelské řády.

Dnes žijeme v epoše ostrého třídního boje. Ve snaze vyhnout

se svému osudu, který jí chystá záhubu, třída statkářů a kapitalistů zoufale běsní a vyhláší válku socialismu. Proto, aby bylo možno upevňovat socialistické zřízení a úspěšně budovat socialismus a komunismus, je nutno důsledně drtit odpor vykořisťovatelských tříd.

Jelikož dnes žijeme v epoše třídního boje, v epoše revoluce, je velmi důležité, abychom vyrůstající mladou generaci vychovávali v nenávisti k třídě statkářů a kapitalistů i k vykořisťovatelským řádům. Jestliže tuto výchovnou práci mezi vyrůstající mladou generací nebudeme dobře provádět, její příslušníci na třídního nepřítele zapomenou a propadnou lhostejnosti, takže u nich vznikne nechuť k revoluci a nakonec mohou zdegenerovat a stát se demoralizovanými živly. Pak bychom nejen nemohli úspěšně budovat socialismus a komunismus, ale mohli bychom ohrozit i již získané vymoženosti revoluce.

Proto v naší školní výchově musíme soustřeďovat síly na to, abychom žactvo a studentstvo jasně poučili o vykořisťovatelské podstatě a krutosti statkářů a kapitalistů, o prohnulosti buržoazní společnosti a falešnosti buržoazní demokracie. Musíme je také správně poučovat o tom, že v buržoazní společnosti se s dělnickou třídou a masou ostatních pracujících nezachází jako s lidmi a že pracují tam nečeká nic kromě bídy a bolesti, i kdyby se práci ztrhali.

Žáky a školáky je třeba dobře poučovat zejména o reakčnosti a prohnulosti jihokorejské společnosti. Nejen jihokorejští dělníci a rolníci, jak netřeba ani zdůrazňovat, ale i příslušníci středních vrstev v jižní Koreji dnes tamější společnost proklínají, nazývají ji společností, kde „bohatí se stávají bohatšími a chudí chudšími“, což znamená, že v jihokorejské společnosti boháčci sice ještě více bohatnou, ale chudí lidé propadají čím dále tím větší bídě. Jižní Korea se dnes vskutku stala místem temna, kde byly pošlapány všechny demokratické svobody a práva a jihokorejský lid je vlivem koloniálního drancování amerických imperialistů a krutého vykořisťování statkářů a kompradorských kapitalistů v nevýslovně tragickém postavení.

Musíme mladé generaci jasně ukazovat podstatu buržoazní společnosti a tuto reakčnost jihokorejské společnosti, a tak do-

sahovat toho, aby nejvyšší měrou nenáviděla třídu statkářů a kapitalistů i vykořisťovatelské řády a rozhodně proti nim bojovala.

Zároveň musíme žáky a studenty dobře poučovat o přednostech socialismu ve srovnání s kapitalismem.

Socialistická společnost má proti buržoazní společnosti nesrovnatelně velké přednosti. V socialistické společnosti jsou pánem země lidové masy a všichni lidé tu žijí šťastným životem, učí se a pracují co srdce ráčí, aniž tu znají vykořisťování a útlak. V socialistické společnosti také postupně mizí rozdíl mezi těžkou a lehkou prací, mezi prací v zemědělství a v průmyslu a mezi prací fyzickou a duševní, takže všichni pracující tu mohou žít stále blahobytnějším a kulturnějším životem, přestože pracují s menší námahou. Pouze jestliže mladou generaci ve škole dobře poučíme o těchto přednostech socialistické společnosti, budeme z jejich příslušníků moci vychovat zanícené revolucionáře, intenzívně bojující za upevnění socialistického zřízení a za vybudování socialismu a komunismu.

Při výchově vyrůstající mladé generace k tomu, aby si uvědomovala přednosti socialismu proti kapitalismu, je důležité konfrontovat poměry v severní a jižní polovině naší republiky.

Lid v severní polovině naší republiky dnes nezná žádných starostí, pokud jde o výživu, ošacení a bydlení. Naši pracující mají od státu zajištěnu rýži a další životní podmínky i v případě, že pro onemocnění nemohou do práce. Naši lidé dnes sice nemohou chodit v tak nádherných šatech jako kapitalisté, avšak není u nás jediného člověka, který by chodil v hadrech, stejně jako se u nás nevyskytují lidé, kteří vysedávají na ulicích, poněvadž nemají kde bydlet. Lidé v severní polovině republiky nejenže nemají žádné starosti, pokud jde o výživu, ošacení a bydlení, ale mohou své syny a dcery nechat studovat dokonce i na vysoké škole, aniž je to stojí jediný halěr.

Avšak lidé v jižní Koreji dnes nemají zajištěny žádné životní podmínky a strádají zimou a hladem. Lidé v jižní Koreji jsou v situaci, že když si jediný den nevydělají, nezbyvá jim, než následujícího dne hladovět, když onemocní, nemohou si dopřát ani jednu pilulku léku a své děti nemohou nechat jít do škol. Podle materiálů, nedávno uveřejněných v jedněch jihokorejských

novinách, jedna žena, která se trápila tím, že nedokázala dát dohromady peníze dětem na školné, spolu s dětmi spáchala sebevraždu.

Diametrálně odlišná realita severní a jižní Koreje svědčí o tom, že socialistické zřízení, ustavené v severní polovině republiky, má proti společenskému zřízení jižní Koreje nesrovnatelně velké přednosti. O tom, že socialistické zřízení severní poloviny naší republiky je lepší, jednomyslně mluví i návštěvníci ze zahraničí, kteří přijíždějí do naší země. Lidé z mnoha zemí, kteří navštívili naši zemi, po svém návratu do vlasti napsali články, v nichž se pochvalně vyslovili o socialistickém zřízení severní poloviny naší republiky.

Jihokorejská loutková klika dnes dává najevo velké znepokojení nad tím, jak se socialistické zřízení severní poloviny naší republiky upevňuje a jak jeho přednosti jsou den ze dne zjevnější, a zběsile se snaží zabránit tomu, aby jihokorejský lid byl ovlivněn socialistickým zřízením severní poloviny země. V Pchanmundžomu v současné době spolu zasedají zástupci organizací Červeného kříže severní a jižní Koreje a diskutují o tom, jak zmírnit neštěstí našich spoluobčanů, kteří žijí ve vzájemném odloučení na severu a na jihu, jihokorejská strana nepřijímá náš spravedlivý návrh, aby na pořad současných rozhovorů byla zařazena otázka vyhledávání odloučených rodinných příslušníků, příbuzných a přátel, žijících v druhé části země, a umožnění jejich volného pohybu mezi oběma částmi Koreje. Je tomu tak proto, že i loutková vládcové jižní Koreje dobře vědí, že kdyby v důsledku uskutečnění volného pohybu mezi severem a jihem lidé z jižní poloviny země získali možnost přijíždět do severní poloviny republiky a přímo vidět a pocítit přednosti socialistického zřízení, pak by ještě statečněji povstávali k boji za sjednocení vlasti. Jihokorejská loutková klika dnes povykuje o tom, že kdyby se volný pohyb mezi severem a jihem stal skutečností, celá jižní Korea by se „stala rudou“, což dobře vypovídá o tom, do jaké míry se tato klika bojí, že socialistické zřízení severní poloviny republiky zapůsobí na jihokorejský lid svým vlivem.

Aby znemožnila kontakty a jednání mezi severem a jihem a potlačila sympatie k severní polovině republiky a náladu pro

mírové sjednocení, která mezi jihokorejským lidem den ze dne sílí, jihokorejská loutková klika nedávno pod záminkou neexistující „hrozby útoku na jih ze severu“ vyhlásila „mimořádný stav“. Od vyhlášení „mimořádného stavu“ neustále vymýšlí nejrůznější fašistické teroristické zákony. Dnes ve tři hodiny ráno se její příslušníci dokonce v úzkém kruhu mezi sebou sešli jako zlodějské kočky, aby vypracovali fašistický teroristický zákon zvaný „mimořádné opatření k ochraně státu“, který v minulosti nemá obdoby.

Tyto pikle jihokorejské loutkové kliky jsou jen jejími posledními předsmrtnými záchvaty zuřivosti. I kdyby jihokorejská loutková klika sebevíce řádila a vyhrožovala fašistickým násilím, v žádném případě nedokáže potlačit sympatie jihokorejského lidu k severní polovině republiky a zabránit boji našeho lidu za mírové sjednocení vlasti.

Vychovávající žactvo a studentstvo na příkladu diametrálně odlišné skutečnosti severní a jižní Koreje, musíme zajišťovat, aby ještě hlouběji chápalo přednosti socialistického zřízení severní poloviny republiky. Když žáci a studenti budou jasně znát přednosti socialistického zřízení, ustaveného v severní polovině republiky, budou socialistické zřízení aktivně chránit a ještě rozhodněji bojovat za vítězství velké věci socialismu a komunismu.

Důležitou věcí při výchově mladé generace k tomu, aby z ní vyrostli spolehliví budovatelé komunismu, je její výchova a výuka v duchu lásky k práci.

Komunismus může být úspěšně vybudován jen tehdy, když všichni příslušníci společnosti budou pracovat rádi a budou se na práci poctivě podílet. Jestliže nebudeme vyrůstající mladou generaci vychovávat tak, aby milovala práci, nemůžeme úspěšně vybudovat socialismus a komunismus.

Čím více se společnost rozvíjí a život se stává bohatším, je přece nutné stále lépe pracovat a ne se chtít bezpracně přiživovat. Bylo by chybou si představovat, že v komunistické společnosti bude možno bezpracně se přiživovat. Komunismus v žádném případě není společností lidí, kteří nepracují a živí se na cizí účet. V komunistické společnosti ovšem životní úroveň lidu stoupne na nejvyšší míru a také práce se stane velmi snadnou.

Avšak i pak budou všichni musít pracovat, jinak by nebylo možno žít v blahobytu.

Práce je zapotřebí i pro lidské zdraví. Lidské zdraví se upevňuje a věk se prodlužuje jen tehdy, když člověk vždycky koná přiměřenou práci.

Budeme musít všechny žáky vychovávat tak, aby práci považovali za věc nejposvátnější a nejčestnější, aby pracovali rádi, uvědoměle dodržovali pracovní kázeň a aby se jim práce stala návykem.

Při výchově žáků ke komunistickému poměru k práci přináší efekt takový způsob výchovy a výuky, kdy se výchova a výuka provádí na živých příkladech opravdových komunistů, upřímně milujících práci. V naší zemi dnes máme nesčíslné množství opravdových komunistů, kteří milují práci a rádi pracují. Živý příklad takových opravdových komunistů může při výchově žactva působit velkým blahodárným vlivem.

Myslím, že příběh „komunistického táty“ z obce Čägjongri, uveřejněný v listě Nodong sinmun, by se mohl stát dobrým materiálem pro výchovu žactva. Tento starý muž původně žil v městě Nadžinu. Jeho syn vystudoval univerzitu a po válce učil na Kim Čchäkově vysoké škole technické. Jednou se s otcem vydal do Pchjongjangu. Když starý pán byl v Pchjongjangu, otevřel si v moderním bytě okno a díval se do ulic. Na mnoha místech sem a tam pojížděly jeřáby a vyrůstaly nové domy a mladí lidé svižně pracovali a zpívali si při práci. Když viděl tuto překypující skutečnost, rozhodl se otec, že ač je starý, půjde opět pracovat na vesnici. Odebral se tedy do obce Čägjongri a začal tam pracovat opět jako družstevník. Když jsme jednou zajeli do Čägjongri, setkali jsme se s ním. Pracoval nejvzorněji v celém družstvu. Večer onoho dne jsme se zúčastnili schůze a starý pán tam dobře promluvil i v diskusi. Slovy, že za tohoto krásného zřízení musíme pracovat hodně a nesmíme mít k práci nechuť, vyslovil i silnou kritiku lidí, kteří dobře nepracují.

Jednou prý za starým pánem přijela na návštěvu jeho snacha z Pchjongjangu. Tchýně jí chtěla s sebou dát něco rýže na přilepšenou, ale když se to starý otec dověděl, prý svou ženu i snachu huboval, nač prý mladí potřebují další rýži, když nyní při

našem krásném zřízení, ve kterém žijeme, stát přidělí každému dosti rýže, s kterou se vystačí k životu, tuhle rýži je prý třeba si nechat a dát ji rodinám padlých nebo rodinám mobilizovaných vojáků, které mají doma málo pracovníků, snacha ji nemá vozit pryč.

Můžeme říci, že tento starý otec nejen má upřímně rád práci, ale skrze své životní prožitky hluboce cítí přednosti socialistického zřízení a uvědomuje si, že toto zřízení musíme ještě více upevňovat svou vlastní prací.

Také matka soudruha Ma Tong Hia, kterou dobře znáte, je komunistická matka. Tato matka je pozůstalou po revolucionářích, která revoluci obětovala syna, dceru, snachu i muže. Bude jí už brzy devadesát let, ale nechce slyšet o tom, že by si měla nechat přidělit někoho, kdo by jí doma vařil, jak jí to radí strana, a říká, že by přece nemohla jen užívat péče strany a sama přitom sedět se založenýma rukama, a tak s nezlomnou vůlí žije sama a pilně pracuje.

Nedávno jsme matku soudruha Ma Tong Hia navštívili. Doporučovali jsme jí při té příležitosti znovu, aby souhlasila s tím, že jí někoho přidělíme aspoň na vaření, protože už je teď stará a práce ji namáhá. Nato mi řekla: „Vaše slova, soudruhu předsedo vlády, všechna poslechnu, ale jen tohoto jediného uposlechnouti nemohu. Je mi trapné už to, že teď díky péči státu takto žiji, ač pro své stáří už nemohu nic dělat, co by naší zemi prospívalo, jak bych tedy ještě mohla přijmout sílu, které je jinde tolik zapotřebí?“ Nezbylo nám tedy, než matce přidělit ošetřovatelku z jedné nemocnice, která ve dne chodí do práce a večer chodí matce pomáhat a spí u ní.

Matka soudruha Ma Tong Hia má sice vysoký věk, ale velice vzorně se podílí i na hnutí pro pěstování housenek bource morušového na skočcovém listí, rozvinutém svazem žen. Celý svůj dvorek osázela skočcem, o který pečuje a z něhož pak dodává potravu pro housenky, chované členkami svazu žen.

Myslím, že bychom dnes mezi našimi pracujícími našli množství dalších skrytých hrdinů, kteří pracují, obětujíce všechny své síly a nadání budování socialismu. Budeme musít vyhledávat hodně těchto dobrých příkladů, dávat je za vzor a ještě aktivněji

tak provádět výchovu a výuku žáků. Budeme tak musít dosáhnout toho, aby všechny naše děti a mladí lidé vždy a všude žili a pracovali s komunistickým poměrem k práci, ať už vykonávají práci fyzickou nebo duševní.

Při výchově mladé generace k tomu, aby z ní vyrostli spolehliví budovatelé komunismu, je také důležité vychovávat a učit ji duchu šetrnosti a úcty ke společnému majetku státu a společnosti.

Majetek státu a společnosti v socialistické společnosti je společným vlastnictvím lidu. Továrny, školy, nemocnice a podobný majetek, který máme, jsou všechno drahocenný kapitál, sloužící k rozhojňování bohatství a síly naší země a k zajišťování šťastného života lidu. Proto šetrnost a úcta ke společnému majetku státu a společnosti je v socialistické společnosti posvátnou povinností všech pracujících. Čím lépe budeme s majetkem státu a společnosti hospodařit a čím šetrněji s ním zacházet, tím bude naše země bohatší a silnější a životní úroveň našeho lidu se tím rychleji bude zvyšovat.

Někteří pracovníci však v současné době se společným majetkem šetrně nezacházejí, hospodaří s ním ledabyle a promrhávají tak množství státního a společenského majetku.

Pracovníci ve stavebnictví používají silných drátů a silnostěnných trubek tam, kam patří tenké dráty nebo tenkostěnné trubky, a znehodnocují cement tím, že ho řádně neskladují, takže ho rozfouká vítr nebo zničí déšť. Železa a cementu, kterého se na stavbách jen tímto způsobem vyplývá, je velmi mnoho. Mnoho se také plýtvá textilem. Když se podíváme na obleky, které dnes vycházejí z konfekčních závodů, obleky ušité dobře tak, aby vypadaly hezky, celkem neuvidíme. Z pěkných látek vyrábět nevhledné šaty je totéž jako plýtvat látkou.

Také to, že dosud lidem nemůžeme dodat v dostatečném množství ryby, není způsobeno tím, že bychom jich málo ulovili. Do roka nalovíme statisíce tun ryb a někdy se za den uloví na 16 tisíc tun mintaje. Avšak protože naši pracovníci ulovené ryby dobře neskladují a nedokáží je včas rozvézt, mnoho ryb se zkaží. Proto dosud nejsme schopni zásobit lidi rybami v dostatečném množství.

Také školy, které jsme postavili v zájmu výchovy našich pokračovatelů v revoluci s vynaložením mnoha pracovních sil a finančních prostředků, se dobře neudržují a ničí se.

Kdybychom s majetkem státu a společnosti takto ledabyle hospodařili a plýtvali jím, nemohli bychom životní úroveň lidu rychle zvyšovat a úspěšně budovat socialistickou a komunistickou společnost, i kdybychom vyráběli a stavěli sebevíce. Skutečnost, že dnes dosud nemůžeme žít lépe, ač máme pevný hospodářský základ, souvisí s tím, že naši pracovníci přistupují k hospodaření naší země ledabyle a mnoho majetku vyplývají, neboť jim schází vědomí, že slouží lidu, a ohled a úcta k majetku státu a společnosti.

Abychom plýtvání majetkem státu a společnosti odstranili, je třeba lidi od malička vychovávat v duchu šetrnosti a úcty ke společnému majetku státu a společnosti. Musíme zintenzivnit ideově výchovnou práci mezi žactvem a dosáhnout tak toho, aby si mladá generace osvojila šetrnost a úctu ke společnému majetku státu a společnosti.

Dále je třeba žáky a studenty vychovávat a učit v kolektivistickém smýšlení.

Kolektivismus tvoří základ života společnosti v socialismu a komunismu. V socialistické a komunistické společnosti zájmy kolektivu a společnosti obsahují i zájem každého pracujícího člověka, takže zájmy kolektivu a společnosti jsou právě také zájmy samotných pracujících. Proto vzájemná pomoc a spolupráce všech lidí podle hesla „jeden za všechny, všichni za jednoho“ je základním požadavkem socialistické a komunistické společnosti.

Pro vyzbrojení žactva a studentstva kolektivistickým smýšlením je především nutné žákům a studentům dobře vysvětlit, že síla kolektivu je větší než síla jednotlivce, že lepší je kolektivní hrdinství než hrdinství individuální a že organizovaný život a kolektivní život je důležitější než soukromý život jednotlivce. Tak bude třeba dosáhnout toho, aby žáci od malička vystupovali proti individualismu a egoismu, aby měli rádi organizaci a kolektiv a aby obětavě bojovali za zájmy společnosti a lidu, za zájmy strany a revoluce.

Žáky a studenty je třeba též vychovávat tak, aby si jasně uvědomovali, že studují a učí se vědě a technice proto, aby mohli sloužit vlasti a lidu. Jak všichni víme, v kapitalistické společnosti věda a technika slouží prospěchu jednotlivce, zájmům buržoazie, kdežto v socialistické společnosti slouží zájmům dělnické třídy a všeho lidu. Jinými slovy, věda a technika v socialistické společnosti neslouží k získání peněz nebo ve prospěch jednotlivců, nýbrž přispívá k tomu, aby pracující byli osvobozeni od těžké a namáhavé práce, aby země se stávala bohatší a silnější a aby se zvyšovala životní úroveň lidu.

V minulosti si někteří lidé přáli umožnit nějak svým synům, aby vychodili nějakou školu a mohli se stát aspoň obecními úředníky nebo učiteli, kteří si na živobytí vydělají bez dřiny, když už oni sami musí dělat těžkou práci na poli, neboť neumějí číst a psát. Myslím, že i starší soudruzi mezi účastníky tohoto sjezdu byli kdysi ovlivněni podobným myšlením.

My vyrůstající mladou generaci takto vychovávat nesmíme. Z naší mladé generace nesmíme dělat lidi, kteří budou sloužit kapitalistovi, když si to kapitalista přeje, kteří se nechají prodat kamkoliv, jen když za to dostanou peníze. Věda a technika, která neslouží zájmům revoluce a dělnické třídy, dnes naší společnosti není k ničemu. Musíme žáky jasně seznamovat s účelem a smyslem toho, proč se v socialistické společnosti učíme vědě a technice, a dosáhnout tak toho, aby všechny své vědomosti a nadání vynakládali v boji pro stranu a revoluci, v zájmu dělnické třídy a všeho lidu.

Abychom z mladé generace vychovali opravdové komunisty, musíme ji dále vychovávat k tomu a učit tomu, aby opouštěla způsoby života staré společnosti, a aby pracovala a žila novým socialistickým způsobem života.

V osobním životě a v mnoha dalších oblastech společenského života máme ještě řadu životních způsobů, náležitých staré společnosti. Takové věci jako je nešetrné plýtvání pořádným velkými hostinami nebo jako je pálení kadidla, když někdo zemře, jsou životní způsoby staré společnosti. My, kteří dnes budujeme socialismus, takové nesmyslné obřady a staré zvyky nepotřebujeme.

Jestliže chceme úspěšně vybudovat socialismus a komunismus, musíme ve všech oblastech života společnosti odstraňovat způsoby života, náležející staré společnosti, a zavádět nové životní způsoby, které jsou v souladu se socialistickou společností. Životní způsoby nelze ze staré společnosti odstranit donucovací metodou a všechny najednou, lze je odstranit pouze povolně, neúnavnou výchovou a bojem.

Důležitou věcí pro odstraňování životních způsobů staré společnosti a zavádění socialistických životních způsobů je výchova a výuka vyrůstající mladé generace k tomu, aby žila a pracovala podle socialistického způsobu života. Jestliže všichni příslušníci vyrůstající mladé generace budou žít a jednat podle socialistických norem života a socialistických pravidel jednání, odpovídajících podstatě naší společnosti, pak nakonec ze všech oblastí naší společnosti všechny staré životní způsoby vymizí a zavládne socialistický způsob života. Proto výchově a výuce vyrůstající mladé generace k tomu, aby žila a pracovala podle socialistických způsobů života, je nutné věnovat v našich školách hloubkou pozornost.

V zájmu důsledného uplatňování zásad socialistické pedagogiky v práci školy je nutné vypracovat dětskou psychologii, odpovídající socialistické společnosti, a na jejím základě žáky vychovávat a učit.

Dětská psychologie má pro výchovu a výuku žáků velmi důležitý význam. Učitelé mohou žáky správně vychovávat a učit, jen když dobře znají jejich psychologii. Skutečnost, že se lépe daří výchova a výuka dětí ve školce nebo ve škole než v rodině je dána tím, že učitelé učí v souladu s psychologickými zvláštnostmi dětí.

Aby bylo možno žáky vychovávat a učit v souladu s jejich duševními zvláštnostmi, je třeba dobře vypracovat dětskou psychologii. Dětskou psychologii, používanou v dřívější buržoazní společnosti, nemůžeme dnes při socialistické výchově používat beze změny.

Někteří lidé dnes říkají, že dětská psychologie je v každé společnosti stejná, protože všechny děti mají společné duševní

rysy bez ohledu na společenské zřízení, to je však názor velmi nesprávný.

I duševní vlastnosti dětí těsně souvisejí se společenským prostředím. Duševní vlastnosti dětí ve feudální společnosti odrážejí společenské prostředí feudální společnosti, duševní vlastnosti dětí v buržoazní společnosti odrážejí společenské prostředí společnosti buržoazní. Proto duševní vlastnosti dětí, vyrůstajících v buržoazní společnosti, a dětí, vyrůstajících v společnosti socialistické, nemohou být stejné. Často se v poslední době setkáváme s dětmi, které se nedávno vrátily do naší země poté, co žily v buržoazní společnosti, a vidíme, že už kladou peníze na první místo a že si i mezi sourozenci chtějí peníze dělit podle toho, komu jaký díl přísluší. S něčím takovým se u dětí, které dnes vyrůstají v naší zemi, nesetkáváme. Skutečnost, že se duševní vlastnosti dětí, které k nám přijely z buržoazní společnosti, ve které žily, utvořily tímto způsobem, není dána tím, že by je rodiče takto vychovávali, ale tím, že společnost, ve které se narodily a vyrůstaly, byla společností všemocného mamona, buržoazní společností, založenou na individualismu.

Jelikož se liší duševní vlastnosti dětí v buržoazní a v socialistické společnosti, musí se tam přirozeně lišit i dětská psychologie.

Avšak učebnice dětské psychologie, kterých se dnes v oblasti pedagogiky a školství používá, nelze nazvat učebnicemi plně socialistické dětské psychologie. V učebnicích dětské psychologie dosud v nemalé míře nalézáme pozůstatky dětské psychologie ze staré společnosti. Pracovníci v oblasti školství budou musít zajistit, aby učební materiály z dětské psychologie byly podrobeny kolektivní prověrce a aby z nich byly důsledně odstraněny buržoazní a revizionistické prvky, které se v nich ještě nalézají, a aby byla vypracována plně socialistická dětská psychologie.

V zájmu důsledného uplatňování principů socialistické pedagogiky v práci školy je dále nutné revolucionizovat a dělnické třídy připodobnit učitele.

Jestliže učitelé, kterým je práce školy přímo svěřena, nebudou revolucionizováni a připodobněni dělnické třídě, nebudou

moci důsledně prosazovat školskou politiku strany a jestliže se učitelé nestanou komunisty, nebudou moci komunisty vychovávat ze žáků. Revolucionizace učitelů a jejich připodobnění dělnické třídě je důležitou zárukou toho, že školská politika strany bude důsledně prosazována a že v práci školy budou uplatňovány zásady socialistické pedagogiky.

Revolucionizace učitelů a dalších příslušníků inteligence, jejich připodobnění dělnické třídě, vyvstává jako zvláště důležitý problém vzhledem k tomu, že vykonávají převážně duševní práci. Když říkám, že učitelé a další příslušníci inteligence vykonávají duševní práci, neříkám ovšem, že vykonávají práci snadnou. Psát na tabuli a několik hodin denně stát a přednášet je věc velmi namáhavá. Jelikož však příslušníci inteligence, kteří se věnují duševní práci, nejsou zoceleni kolektivní prací ve výrobě, jako je tomu v případě dělnické třídy, chybí jim smýšlení dělnické třídy, která obětuje vše, co má, kolektivu a společnosti. Proto naše strana vytyčuje revolucionizaci učitelů a dalších příslušníků inteligence a jejich připodobňování dělnické třídě jako důležitý problém.

Revolucionizovat inteligenci a připodobňovat ji dělnické třídě neznamená, že by inteligence bezpodmínečně musila jít do továren a tam pracovat. Problém je v tom, aby byla zbavena starého myšlení, které u ní přežívá, a aby byla pevně vyzbrojena komunistickým myšlením, jež všechny její příslušníky povede k lásce k práci a k obětavé práci pro stranu a revoluci, pro společnost a kolektiv.

Důležitou cestou, vedoucí k revolucionizaci učitelů a k jejich připodobňování dělnické třídě, je zintenzivňování jejich revolučního organizačního života. Jen zintenzivňováním revolučního organizačního života lze vymyčovat staré myšlení, přežívající mezi lidmi, jen tak lze lidi neustále politicky a ideově zocelovat. Dalším zintenzivňováním stranického a organizačního života a organizačního života v rámci společenských organizací pracujících v řadách učitelů musíme dosáhnout toho, aby učitelé rozvíjeli energický ideový boj proti všem nezdravým myšlenkám a aby sami sebe neúnavně zocelovali.

V zájmu revolucionizace učitelů a jejich připodobňování

dělnické třídě je dále nutné správně zavést systém doškolování učitelů a učitele neúnavně vychovávat a učit. Zejména je třeba posílit systém každoročních jednoměsíčních kursů a zajistit, aby se všichni učitelé, byť byli sebezaneprázdnnější, jednoměsíčního kursu povinně zúčastňovali. Bude třeba zajistit, aby v jednoměsíčních kursech bylo prováděno jak studium, tak i ideový boj.

Pro revolucionizaci učitelů a jejich připodobňování dělnické třídě je důležité, aby byly dobře vybudovány vysoké školy pedagogické, učitelské ústavy a další základny pro výchovu učitelů.

Vysoké školy pedagogické, učitelské ústavy a další základny pro výchovu učitelů lze nazvat jakýmsi „šlechtitelskými stanicemi“ v rámci výchovy pokračovatelů naší revoluce. Jen když školy pro výchovu učitelů budou své posluchače dobře vychovávat a učit, budeme mít revolucionizované učitele, připodobněné dělnické třídě a jen když budeme mít revolucionizované a dělnické třídě připodobněné učitele, budeme moci ze všech žáků a studentů vychovat zanícené revolucionáře, komunisty.

Dříve však naši pracovníci oblasti pedagogických a učitelských škol nevěnovali hlubokou pozornost a nedokázali dobře provádět práci, spojenou s budováním pevné základny pro výchovu učitelů. Pracovníci v oblasti školství by pro vysoké školy pedagogické, pro učitelské ústavy a vysoké školy pro vychovatelky v mateřských školách přirozeně měli vybírat dobré lidi, ale nedělali to, nýbrž obsazovali vysoké školy pedagogického směru lidmi, kteří zbyli poté, co dobří lidé byli vybráni pro umístění na univerzitě a ostatních vysokých školách. Je ovšem důležité, aby univerzita byla dobře vybudována. Avšak budování vysokých škol pedagogických, učitelských ústavů a vysokých škol pro vychovatelky v mateřských školách je neméně důležité než budování univerzity. Vysoké školy pedagogické, učitelské ústavy a vysoké školy pro vychovatelky v mateřských školách vychovávají učitele, kteří vychovávají a učí pokračovatele v naší revoluci. Musíme zajistit, aby vysoké školy pedagogické, učitelské ústavy a školy pro vychovatelky mateřských škol byly v budoucnu obsazovány vybranými, nad kohokoli jiného straně oddanými a velkou revolučností vynikajícími lidmi.

Zároveň bude třeba řady učitelů škol pedagogického směru

budovat z lidí, kterým je vlastní vysoká stranickost, dělnická třídnost a lidovost. Když říkáme, že učitelské řady na školách pedagogického směru budeme budovat z lidí, oddaných straně, neznamená to, že bychom všechny dnešní učitele směli překládat jinam. Musíme dnešní učitele neúnavně vychovávat a učit, revolucionizovat a připodobňovat dělnické třídě, abychom z nich ze všech učinili komunisty.

Pro zlepšení výuky na školách pedagogického směru je třeba dobře vypracovat učebnice tohoto oboru. Pracovníci v oblasti školství musí dnes v tomto oboru používané učebnice podrobně prověřit a jestliže v nich zjistí něco, co je v rozporu se zásadami socialistické pedagogiky, musí zajistit, aby to bylo důsledně odtud odstraněno. Tak je nutno zajistit, aby na všech vysokých školách pedagogického směru byli posluchači s pomocí učebnic, v nichž bude uplatněno hledisko dělnické třídy, vychovávaní revolučně a aby byli vyučováni vědecké a komunistické pedagogické teorii a metodě.

Dále bude třeba ještě zintenzívnit stranické řízení oblasti pedagogického školství. Bude třeba pevně držet v rukou práci v oblasti pedagogického školství, posilovat její řízení a zejména bude třeba, aby oddělení školství a vědy ústředního výboru strany i oddělení školství provinčních výborů strany správně řídila dobré budování učitelských a posluchačských řad v oblasti pedagogického školství a prověřování učebnic a aby přitom poskytovala pomoc.

Jedním z důležitých úkolů, před nimiž dnes stojí naše školství, je úspěšné splnění úkolu vybudovat velký oddíl techniků a odborníků, velkou armádu inteligence naší země, který byl vytyčen 5. sjezdem strany.

V průběhu šestiletky musíme počet techniků a odborníků zvýšit na více než dvojnásobek a rozmnožit tak jejich řady na jeden milión osob. Jestliže v blízké budoucnosti nerozmnožíme řady techniků a odborníků nejméně na jeden milión osob, nebudeme moci řádně udržovat chod národního hospodářství, vyba-veného moderní technikou a nebudeme moci úspěšně splnit ani úkoly technické a kulturní revoluce. Po celé naší zemi je dnes zapotřebí techniků a odborníků.

Všechna zdravotnická střediska v obcích chceme v budoucnu přeměnit na nemocnice. Jestliže zdravotní středisko v obci chceme přeměnit na nemocnici, budeme tam musít mít nejméně po jednom lékaři nebo středním zdravotnickém pracovníku z oborů interny, chirurgie, pediatrie a gynekologie. Proto jestliže chceme všechna zdravotnická střediska našich obcí přeměnit na nemocnice, musíme mít skoro dvacet tisíc lékařů a také pro další zřízení moderních nemocnic ve městech potřebujeme mnoho lékařů.

V blízké budoucnosti chceme zavést povinnou desetiletou školní docházku a k tomu budeme potřebovat mnohem více učitelů, než máme dnes.

Pro provedení technické revoluce na vesnici a maximální intenzifikaci zemědělské výroby musíme mít mnoho techniků a odborníků z oborů strojnictví, elektrotechniky, chemie a biologie. Jestliže každému zemědělskému družstvu chceme dát jen po čtyřech takovýchto technících a odbornících, potřebujeme skoro dvacet tisíc techniků a odborníků.

Plánujeme též vybudování mnoha nových, velkých, moderních továren během šestiletky, a i k tomu, abychom mohli v budoucnu jaksepatří řídit jejich chod, budeme potřebovat množství techniků a odborníků. I pro rozšiřování a další rozvoj již existujících závodů a podniků potřebujeme mnoho techniků a odborníků.

Potřebujeme tedy mnoho techniků a odborníků. Proto během nejbližších několika let musíme vychovat 500 tisíc příslušníků inteligence. Vychovat v krátké době 500 tisíc příslušníků inteligence ovšem není snadná záležitost. Jestliže však naši pracovníci vezmou směrnicí strany o nutnosti vychovat velkou armádu inteligence za svou a budou v tomto směru intenzívně bojovat, můžeme tento úkol bez potíží splnit.

Abychom vybuodovali velkou armádu inteligence naší země, musíme především zlepšit a zintenzívnit práci našich dnešních vysokých a vyšších technických škol a vybudovat ještě více nových vysokých škol. Zároveň bude třeba zakládat mnoho závodních vysokých škol a závodních vyšších technických škol

pro studium při zaměstnání a rozšiřovat fakulty dálkového a večerního studia na vysokých školách.

Jestliže chceme zakládat nové vysoké školy a rozšiřovat různé formy vysokých a vyšších technických škol pro studium při zaměstnání, musíme mít mnoho učitelů. Zároveň s výchovou ještě většího počtu učitelů na školách pedagogického směru budeme musít v budoucnu pověřovat techniky a odborníky, pracující v praxi, aby vedle své práce zastávali i funkce učitelů a aby přednášeli na vysokých a vyšších technických školách, zajišťující přitom výrobu.

Abychom vybuodovali velkou armádu inteligence, musíme studentům a pracujícím dobře zajišťovat podmínky pro studium. Formou masového hnutí musíme budovat ještě více škol, musíme dobře budovat laboratoře a vydávat více učebnic a příruček.

Ve městech, dělnických sídlištích a na dalších místech musíme též budovat knihovny jakožto základny, kolem nichž budou studenti a pracující moci pilně studovat. Za podmínek, kdy všem studentům a pracujícím ještě nemůžeme v dostatečné míře zajistit potřebné učebnice a příručky, musíme budovat mnoho knihoven a v širokém měřítku jich využívat. Jestliže dobře vybudujeme knihovnu třeba v městě Hičchonou a vybavíme ji v dostatečné míře učebnicemi a příručkami, budou tam moci studenti, pracující mládež a ostatní tamější pracující bez potíží studovat.

Pro úspěšné splnění těchto úkolů, vystavajících v souvislosti s úkolem vychovat velkou armádu inteligence, je třeba dobře provádět organizační práci. Jestliže nebudeme dobře provádět organizační práci a nebudeme rozvíjet intenzívní boj, nebudeme moci úspěšně splnit úkol vychovat během šestiletky velkou armádu inteligence. Všechny organizace strany a pracovníci v oblasti školství musí dokonale organizovat práci a zajistit, aby úkol rozšířit řady techniků a odborníků nejméně na jeden milión osob byl bezpodmínečně splněn.

Pracovníci v oblasti školství budou dále musít intenzívně bojovat za splnění směrnicí strany o zavedení povinné desetileté školní docházky.

Naše strana plánuje, že bude zavedena povinná desetiletá školní docházka. Smyslem toho, že chceme zavést povinnou de-

setiletou školní docházkou, je snaha dát vyrůstající mladé generaci středoškolské všeobecné vzdělání vysokého stupně. Jestliže všichni příslušníci vyrůstající mladé generace budou mít znalosti, odpovídající středoškolskému vzdělání vysokého stupně, budou moci dobře vykonávat svěřenou práci, ať již budou pracovat v továrnách nebo sloužit v lidové armádě, a budou též moci jít na vysoké školy. Člověk, který má všeobecné středoškolské vzdělání vysokého stupně, může bez potíží zvládnout vysokoškolskou látku samostatným studiem, i když se na vysokou školu nedostal.

V současné době u nás platí povinné devítileté technické vzdělání a jestliže chceme zavést povinnou desítiletou školní docházkou, musíme žáky ve škole učit o rok déle. Povinnou desítiletou školní docházkou chceme zavést snížením dosavadní věkové hranice pro přijímání dětí do školy o jeden rok, tedy přijímáním dětí od sedmi let.

Když strana s touto věcí přišla, objevil se zpočátku mezi některými lidmi i názor, že když do školy budou přijímány příliš malé děti, bude je možno těžko vychovávat. To však říkají lidé, kteří dobře neznají konkrétní zvláštnosti rostoucích malých dětí. Lze mít za to, že rozumový vývoj člověka začíná ve věku 5–6 let. Lze to říci i na základě toho, že lidé si pamatují své zážitky z doby, kdy jim bylo 5–6 let, i tehdy, když překročí padesátku.

Počínaje loňským rokem jsme experimentálně zavedli na více než 40 školách výuku sedmiletých dětí a letos na podzim jsme tuto práci hodnotili. Při tomto hodnocení jsme došli k závěru, že jestliže jsou děti ve školce během několika posledních měsíců pobytu v prostředním oddělení na vstup do národní školy dobře připravovány, lze sedmileté děti bez potíží do školy přijímat a učit. Potíže však činí docházka dětí do škol v horských oblastech, kde obytné domy jsou roztroušeny na různých místech a do školy děti mají daleko. Zejména v zimě za sněhových vánic dělá docházka do školy dětem velké potíže. Proto v horských oblastech bude třeba zřizovat a provozovat školní pobočky. Myslím, že když se na zřizování školních poboček všichni vrhnou podobně, jako když kdysi svaz žen vytvářel školy pro matky, bude možno i tento problém ihned vyřešit. Bude stačit, když na školní

pobočku bude přidělen vždy jeden učitel, který tam bude žáky vyučovat.

Jestliže chceme v celostátním měřítku zavést povinnou desítiletou školní docházkou, musíme jak vybudovat další školy, tak vychovat velký počet učitelů a dále zvýšit výrobu učebnic a školních pomůcek. Proto povinnou desítiletou školní docházkou nelze zavést najednou. Budeme musít povinnou desítiletou školní docházkou všeobecně zavést do roku 1976 a to tak, že ji každoročně zavedeme pro více než 20% z celostátního počtu, a vycházet ze zásady, že tuto docházkou budeme zavádět nejprve ve městech.

Soudružky a soudruzí!

Na tomto sjezdu školských pracovníků jsme projednali velmi důležitý problém, jak důsledně uplatnit zásady socialistické pedagogiky v práci školy.

Při vytváření socialistické pedagogiky a jejím uplatňování v práci školy jsme v dosavadním období již dosáhli četných úspěchů. Avšak s již dosaženými úspěchy se spokojit nemůžeme. Úspěchy, jichž jsme v práci školy dosáhli, jsou teprve úspěchy počátečními. Budeme musít socialistickou pedagogiku dále dotvářet a důsledně ji v práci školy uplatňovat.

Učitelé mají v rukou první článek procesu revolucionizace celé společnosti a jejího připodobňování dělnické třídě. Tím, že z vyrůstající mladé generace vychovávají budovatele komunismu, mající revoluční světový názor a po vědecké a technické stránce připravené, učitelé aktivně přispívají k revolucionizaci celé společnosti a k jejímu připodobňování dělnické třídě, k dobývání ideologické i materiální pevnosti komunismu. Proto učitelé nejsou námezdními silami, nýbrž revolucionáři.

Doufám, že všichni naši učitelé si hluboce uvědomí důležitost a čestnou povahu své práce a že budou intenzivně bojovat za to, aby na výbornou splnili závažný revoluční úkol, který jim strana svěřila.